

בעזרת השם יתברך

ספר

אהל יצחק

על שחיטה וניקור

חודש מנחם אב שנת תשמ"ה לפ"ק

ברוקלין נוא יארק

הלכה למעשה

הלכה למעשה

לקיטת יצחק ח

בפנים. ואין להסביר ככה"ל כ"ל לטורן גדול והס"מ (ט"ז) ובשל נפש לא יאכל ממנו (סמ"ח) וסמוך שמוע יעשה ש"ח (ג) שמאל. כי כשהבנתה רופה אז יולא האונה ככל ששאל יוחד מן הגוף משל לז ימין ואם הגיע החתך בראש האונה לאחד הפיפה עריפה ומת"ן נתן סימן לא אכלתי צלמי ממנו: (ד) תורבין. במת"ן נתן סימן רובין תחת משאו וחלתי (ה) שישיעיר הסע. וסימן עד לחל אלף אדוני עטירה (מכ"ן): (ו) כמו בבהמה. כ"כ במהרי"ו.

ומלא מדלל כתב מהרי"ו בפירושו שיעורו בקנה למעלה בעוף כמ"ס בשאר מקומות ש"מ דגם בעוף יש חלוקי דעות למעלה בקנה כמו בבהמה למר כדלית ליה ולמר כדלית ליה וכמו שכתב בלח"ט ז' ואק עבדין לתומכא וכמ"ס בפנים בסוף ח' ובהס"מ יעשה ש"ח: (ז) עד תורבין הסע. וז"ל למימר למהרי"ו וצומס למעלה בעוף כמו בבהמה כמו שכתב בקנה. ולפי שברא הכ"ל דין אחד להם בקנה ובוסס. וי"ל סיפא לתסרידן ליה דכתב ואם שחט מלאו בתורבין פסולה. משום דה"ל דהואיל דשק מתאר ברוב אחד ואם נע"ה ח"כ משה בתורבין בזה. לכן חזי לראשמי' מאחר שחט בשעת הצומס בתקום פסול הויה פסולה. ואידי דחי סיפא תורבין חיי מתי רישא למעלה בוסס עד תורבין הסע. אבל בלח"ט למעלה בקנה ובוסס דין אחד להם בין בעוף בין בבהמה בין צהים: (ח) ואין חילוק. בחיבורי שחיטות סתבו לשון מהרי"ו וזכירה שאין לה תורבין עד מבלעמא אבל בשעת סופר הוא ואינו הלמד טעיה ככז ק קראה בגמרא יונה אמר ר' זירא עד מבלעמא. טעיה וכהו יונה שיטרא עד מבלעמא: ובלח"ט מבלעמא ותורבין חלה היא:

ב ולמטה בקנה עד האונה העליונה ש' תוסף ופי' שאין לה חלוקי שיעורין אלו מן (ג) שפאל דהיינו כשנופחין הריאה: משום דלאשג העור לארזו וזו יולא מיד כל סס: ובושם למעלה בבהמה עד (ד) תורבין: והרמב"ם (ו) אמרה בין בקנה בין הרושם. דהיינו כשחתכו הרושם ועומד במקומו פירות ששאר החלל מגולה ואינו מתקמ העור זה נקרא תורבין הרושם ופסול לשחוט בו. אבל חתכו וכווץ החלל מתכסה סחעור וזו ושם עצמו וכשו לשחוט בו:

ד ושיעורו זה פירש רש"י ז"ל ארבע אצבעות במקום חיבורן בלחי בשור הגדול ובקמץ לפי קמנו עוד קלה כיו הקדמונים של בבהמה וזוה בין גסה בין דק. עד מקום שנגיע חוץ הכהפה כשכופסין אותה ש' ישחוט ובמקום שהגו קן אין לכפל מהגן (סמ"ח):

ה ובושם למטה בבהמה ובחיה עד מקום (ה) שישיעיר הרושם פירות ש' שם שער ממנו חלה העור בפנים עשוי הסע תרין חזיין כמו הכנס שקרין פאל"ל ובלח"ט כמ' שפחות. דהיינו סמוך לברם הפנים:

ו ובעוף שיעורו בקנה למעלה (ו) כמ' בבהמה דהיינו עד הכנסת העליונה ולמטה בקנה עד בין האגפיים דהיינו מקום שמחולק האגפיים כשישיבין על הגוף שקרין שווערפלי' דהיינו עד הגוף:

ז ובושם למעלה בעוף (ז) עד תורבין הרושם. ואם שחט משהו בתורבין פסולה (ח) ואין חילוק בין יונה לשאר שפוחות בתורבין הסע ולמטה ברושם (ט) עד גו ש' זפק. ובאוחז שאין לה זפק עד חלל הגוף

הרש"א וכן אם יש לו שני ווססים או שני קנים דפריפה ובר אוחז לזכרים דוקא שכיחי בזה כמו שני קנים למטה בלח"ט ובשר דלחתייהו ביהי ועיין לעיל סימן ז' אות ל': (י) אכורה. במת"ן כתב השעם דהגמרה אכורה משום דבעיקר הויה השחיפה בתקום הכשר וכשהכנים למעלה או למטה שלא בתקום הכשר שחיפה אין דם הכנס יולא לפיכך פסולה. אבל בשמ"ח חולק על השעמים אלו וטלם הלכה למטה מסויי הנה ועיין לעיל דריי' שהיה אות י':

(א) בסכין פגימה. פגימה לחיות פגימה ובגימתייהו חתך מה חתך במשאו לח' פגימה במשאו (ל' ל"ב משרא'): (ב) והקק הסוף ברנלו. לפיכך אם שחט ע"ג קרקע או סמוך לו יגביהט שלא יענן רנלו בקרקע כדי שלא יעקר השחימיה (באר הגולה): (ג) זכו קרוי שמוסה. כתב מהר"ן מה בין עיקר לשמוסה כל מה שנעשה בשעת השחיפה זכו עיקר ופסולה חצי' במיעוט השחימיה אבל מה שנעשה קודם השחיפה זכו קרוי שמוסה. ואינו פוסל מדלוריהוה אלא ברובא ומשם דמספקא לן טיגין כמ"ס בפנים. וע"ז כתב חילוק אחד מה שנעשה ע"י חטטה הסוף זכו נקרא שמוסה והקנה במת"ן מאחר שיש חילוק בין עיקר לשמוסה הויה לו למטה ששה הלכות. וי"ל שאינו מזה רק מה שנעשה בשעת השחיפה. כמו גבי שאר הלכותיו כגון שהיה לו דרסה וכדומה אבל השחיפה

תמים זכרי וסנה או כשחך וטונע כשנכת הקנה והקנה יתגלגל תחת הסכין אז אין כח בסכין לחתכו רק דחשו וקמן מתקומו. אמנם בודאי לתומחים לא ישיבין אם להכיר כי מהו זריזים שחט. רק השחימיה שכתבים וגם לוקן שלומדים שחט זריזין להכיר. תקנה לזו בשעת שחיפה אוחז יתחת העור משל המסרקת היסד מלמטה ומל' לזו מקום שחט מלמטה יתחת מלמטה. וזו אין כח בגרנרת להתגלגל בה והנה. וזו ישחוט כשהגוף ע"י פשיעה:

ה' מוצא דין שמוסה חיה כשרה ואיזה פסולה. ומשם דליחא עכתי עובא דלא ידעו היסד העור והמסרקת למטה כדי שלא יתגלגל הקנה הנה

תמים זכרי על קן מושב שישחוט בלא חסיים מלהבשל חלילה ל' גה אוחז שמוחץ בלא חסיים יוכל ג"כ לל' לידו לקבול עיקר הפכפה ובפרם אוחזות לעוטות שהקנה שלהם קאה מאוד ובאם שלא חספ השוחט. פסולה. ומשם דליחא עכתי עובא דלא ידעו היסד העור והמסרקת למטה כדי שלא יתגלגל הקנה הנה

תמים זכרי על קן מושב שישחוט בלא חסיים מלהבשל חלילה ל' גה אוחז שמוחץ בלא חסיים יוכל ג"כ לל' לידו לקבול עיקר הפכפה ובפרם אוחזות לעוטות שהקנה שלהם קאה מאוד ובאם שלא חספ השוחט. פסולה. ומשם דליחא עכתי עובא דלא ידעו היסד העור והמסרקת למטה כדי שלא יתגלגל הקנה הנה

תמים זכרי על קן מושב שישחוט בלא חסיים מלהבשל חלילה ל' גה אוחז שמוחץ בלא חסיים יוכל ג"כ לל' לידו לקבול עיקר הפכפה ובפרם אוחזות לעוטות שהקנה שלהם קאה מאוד ובאם שלא חספ השוחט. פסולה. ומשם דליחא עכתי עובא דלא ידעו היסד העור והמסרקת למטה כדי שלא יתגלגל הקנה הנה

אהל הלכה למעשה יצחק

משום חלדה דבעינן שחיטה (ח) מפורשת (מ"ח) וחלדה אסורה בין בבהמה בין בעוף. בין במיעוט קמא בין במיעוט בתרא בין בקנה בין בושט:

סימן ה' דין הרמה וכו' ח' סעיפים:

א הרמה היכי דמי: כגון ישעיה למעלה ממבעת (א) תגדולה אבל אם שיער (ב) מלא חוט
 בן מופעה הגדולה על פני כולה כנגד וראש שדחתו כשרה:
 ב ולמטה פקעת עז האונה העליונה של (ג) שמאל דהיינו כשנפתח הריאה:
 ג ובושט למעלה בבהמה עד (ד) תורבץ הישט. דהיינו בשחתבו הושט ועוצר במקומו פירות
 המלא כמלא פגולה ואינו מתקמט העור זהו נקרא תורבץ הושט ופסול לשרות בו. אבל התבו
 וכוונן הגדול מתכנס מהעור זהו ושמ עצמו וכשר לשחוט בו:
 ד שיעור זה פירש רש"י ויל ארבע אצבעות מסקום היבטן בלחו בשוד הגדול ובקמן לפי
 קמנו. פג קבלה ידו הקדמונים של נהמה וחיב צן גסה וכן דקה עד מקום שמגיע לזון כנסתה
 כפוסטין לוחה סס ישומס' ובמקום מנהגו כן לזן לנמל מנהגו (סמ"ח):
 ה ובושט למטה בבהמה ובחיה עד מקום (ה) שישעיר הישט. פירות שאין סס שער ממם חלה העור
 כפנים עשוי הושט מדיין חרינין כמו הכרס שקורין סאל"ח ונראין כמו שפרט דהיינו סמוך לכרס הפנימי:
 ו בעוף שיעורו בקנה למעלה (ו) כבו בבהמה דהיינו עד הפגעה העליונה. ולמטה בקנה עד בין
 האגמות דקיינו מקום שמחילין האגמיים כשוכנין על הכוף שקורין שווגרמלי"ך דהיינו עד הגוף:
 ז ובמטה למעלה בעוף (ז) עד תורבץ הישט. ואם ישחט משהו בתורבץ פסולה (ח) ואין חילוק
 בין יורה לשאר עופות בתורבץ הושט ולמטה בושט (ט) עד גבו של זפק. ובאוחז שאין להזקק עד
 חלה הגוף. וגמי שאין לו דקילין דשיעורין אלו נכון לשחוט בהלמט האחר לארכו ולו יולא יודי כל ספק:

לקימת יצחק

כשנרדן לכרוך מפלית על הסכין שלא יהא כרוך נד
 העב דסספין יחר מזל החוד דשמה ישחט בהחוד
 במקום שכנודו כרוך למעלה וכוון דליו מהסכין
 ה"ל כיסוי (סמ"ח). ולכן יש לאסור אפילו חוט
 כשגרה בשה קנה מניפסין הוי חלדה (הב"ש):
 (ח) פסורע"ה. והסמס כחז מהר"ן שחאמר חן פחות
 לשונס מה חן בגלוי חף שחיטה בגלוי גס נלמד
 מכוסה שחאמר וטרע דלא באשה וגבי שחיטה כחיב
 וערכו בני אחרין אה הנהחיס אה הראש וילפינן דלא
 ראש לגזירה טיה מה גבי פשה בגלוי ובפרטוס אף
 שחיטה בגלוי ובפרטוס פ"כ אכל בשמ"ח כחז וזין
 לשאל פשט על אלו הלכות דכולם הלכות. פיין
 לפיל כפיסן ב' אה:

(א) פגדלס. ולכן נקרא פגעה הגדולה שהוא עליון
 ומקיף כל הקנה והוא הס' ואתחיס אלס חמים:
 (ב) מלא חוט. ויש מכשירין אפילו למעלה מפגעת
 כגדולה עד שיפחות בקנה השיטוי כובע דהיינו
 למעלה כשפס הקנעה כגדולה במקום חבור הגדרים
 אל שלפון יולא ממנו כח"י פוקלין כגדודי חופין והס'
 כקליס חטי כגדודי. ומתחה אוחן חוסין יולא פסין
 טמס רך שקורין קנה"ל ומקצר והולך ומסופס פזין
 כובס. ואס שחפ למעלה מחוסין ונגע בשיטוי כופס
 פרי זס מנורחם. ולמטה סימנו כשרה. אכל אן
 פתמרינו כק"ל כ"ח כמ"ס כפנים. ואין להכשיר כה"כ
 כ"ל לנוד גדול וס"ס (פ"ד) ובטל נשט לל יאכל
 מל"ה (מ"ח) וסמס טיה יטשה ס"ח: (ג) שמאל
 כ' פשאלמה רשט לו יולא באונה ככז שמאל יוחי
 פ' סוף קמל נד ימין ואס הגיע החתך כראש האונה
 וכו'.

אדהל"ה הלה למעשה יצחק

ח והטרה (ו) אמורה בין בקנה בין בושט בין במיעוט קמא בין במיעוט בתרא בין בעוף בין בבמה :

סימן ט דין עיקר וכו' סעיפים :

א עיקר חיבי רמי . במן שוחט (א) בסכין פנימה אמילו במשהו והו עיקר :
ב ואם שחט אצל כותל או אלל קרקע (ב) ורחק העוף ברנלו בכותל או בקרקע הוא אחר
הסימנים עד שנעקרו הסימנים באמצע או במקום חיבורן בלחי בשעת השחיטה קרוי עיקר
ג אצל חס געקרו הסימנים קודם השחיטה או לאחר שחיטה (ג) זה קרוי שמוטה :
ד עיקר אמור מדאורייתא אפי' במיעוט הסימנים . אבל שמוטה אינו פוסל אלא ברובו . ומשם
דמסקתא לן חס נעקרו קודם השחיטה או בשעת השחיטה מטרסין הכל (ועיין בדיני שמוטה כולל טהניו) :
ה שחט את העוף כדרכו בהכשר ולאחר גמר השחיטה מלא שבטת מן הגרנרת בין החוד וכן שלם על הסכין
או על הארץ . או ששני לדי החך מומים על שני לדי הסכין . ומחוב עליו בין בלחוד הסבטת בין ברחבו
ט מטרסין כזה וכן עיקר (ד) ואין לשנות (רמ"א) (ועיין בזכ"ח אות ח') ועיקר (ה) פסול בין ובמה
בין בעוף בין במיעוט קמא בין בקנה בין בושט :

לקיטת יצחק

זכרי המים

ח כשיין ט ס"ד נחלא חס מלא אחר שחיטה עכנת נפרט
מגלגת דמיסס וכן נטונין ומאחר
שקדמא סומים גבולות כזה לכן יש עלינו להפיק לפס ח"ד
שיערו את ענין שלא יארע מתלה הקולל כוס (ח) כשלאחר
מטיי' לו ז"ד להפחין שיקום בקנס היטב מכוון נגד
סוחס . אבל כשהשוחט אותו בקנס לבאן ולאחר מושך הקנס
לכאן או כהפוך ופוגע בעכסא אין כח בסכין לחתכו רק
דוקמו אל . הטבעת וקטן מקומו . (ב) חף שחייט אותו
מקוון נגד קפוחת רק שחפס בעללות ידים והקנס יתגלגל
בדיו או א"י סוכרת כע"כ לקטון סחולית מקומו . גם יש
לחזק לאר קלולים כשחפס עליו . במטיי' כי י"י שחייטה
יעקטו שחייט חרץ שיכאן . ידוי . חפוך וכן וכל לבא בקל
ליד דקס וקטן מניט . בארע געיי' חזי' אחר על כן מופך
שחפוס כלל מקומו . (ג) גם אותן שחפחין
כלל מטיי' יור' ג"ל לכל יודי קלול עיקר סבטת וכפרט
לחזק סחפוס סקנס שלם . קטני מאד . זכאל שלא חפס
לחזק סחפוס סקנס שלם . קטני מאד . זכאל שלא חפס
לחזק סחפוס סקנס שלם . קטני מאד . זכאל שלא חפס

ולכן ואם שחט בעור הלכנה בודאי נגע כנגו של זקק
וססולה . כ"ד כתב שני עורות לושט החיין אדום
והסנימי לבן ואם נחלפו כהחטין לבן והסנימי
אדום (אשילו במקלח) טריפה . וכן אלו פנייה
אדומים טריפה . ואם שחט לבנים יטפס ט"ח . כתב
הרמ"א וכן אלו יש לו שני וחסים או שני קנים דטריפה
וכך אווחא חזכרים דוקא . אכתיי כסו כמו שני קריס
למטה כזואר וכשר דלוחתייה כהכי ית' לעיל סימן ב'
אות ד' : (י) אכורה . במהר"ן כתב השעש דהגרמה
אכורה משום דבעיק שיהא השחיטה הנשך שחייט
וכשהגרים למעלה או למטה שלא במקום הנשך שחייט
אין דק הנשך יוצא לפיך פסולה . אבל בשמ"ח חלק
על שפעמים אלו ופולס . סלכה למטה חכמי . אמר
ועי' לעיל בדיני שחיט אות :

(א) בסכין פנימה . פנימה אוחיות מניפה וכנימתריח
חוזק מה חמץ במשהו חף פנימה במשהו (כ) ל"ב
מפלא) : (ב) ורחק העוף ברנלו . לפיך חס שחט
פ"א קרקע או סמוך לו . יגביטו שלא יגעו בגלגל בקרקע
כדי שלא יעקב הסימנים (באר . פטולה) : (ג) זהו
קרוי שמוטה . כתב מהר"ן מה בין עיקר (למטה) גל
מה שנעשית בשעת שחיטה זהו עיקר ופסולה
ואיט סוכל מדאורייתא

אם שחטת קודם השחיטה זהו קרוי שמוטה . וז"ל כתב חילוק אחר מה שנעשה ע"י זרם וזה נקרא
אלל כרובא ומטי' דמסקתא לן נוהגין כמ"ם בפנים . ופ"ו כתב חילוק אחר מה שנעשה ע"י זרם וזה נקרא
עיקר ומה שנעשה ע"י חמשת העוף זהו נקרא שמוטה והקשה במהר"ן מאחר שיש חילוק בין עיקר לשמוטה
סיה לו למטה שמה הלכות . וי"ל שאינו חונה רק מה שנעשה בשעת השחיטה . כמו גבי שאר הלכותיה כגון
שחיטה או לרפה וקדושה אצל שמוטה אספר . לסינות חף קודם שחיטה ולאחר שחיטה . וה"ל בנעת השחיטה
לשני חין ענין להשכס בלחמה הלכות שחיטה להיות שמה הלכות ועיין בה"ש שהשיג על חלוקים אלו
והיינו גריגא . אבל לדידן אין נפקוחא דאין טהניו כמ"ם בפנים : (ד) ואין לשטת . כתב השמ"ח ואין
לך בו שום נל להיחר כ"א בעמלא מיטש טבעת . גמאר הגרנרת שלם ודוקא נפרט פגרנרת או היא חקומיה
לכל חס קטן מערה בגרנרת כשרה . זאם אין פגרנרת לפנינו וספק . חס הוא מיעוט או ל"ב יש להפיק
בה"ש . מלפ"ס . ספק קודם גמר שחיטה נפרט . ספק אחר שחיטה . והטעם משום שנאמר ושחט לא ועקר ועי' בדיני שחיטה
(שמ"ח וס"ג) . וספק שוחט יעשה ט"ח : (ה) פסול . והטעם משום שנאמר ושחט לא ועקר ועי' בדיני שחיטה
חוס . בשם השמ"ח עלן למשק בתרא מידי דהוי שלא שחט כלום במיעוט אחרון דכשר ברוב . וי"ל למד דכר זה
לכנייה ולל חיספסא כנמרא גינה וקיי"ל להותרא . מטעם דשאני שחט רוב וספק דמאד לל סחפוס

